

Motion till riksdagen 2020/21:2667

av **Nina Lundström (L)**

Barnens rättigheter bör stärkas

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barns rättigheter bör stärkas vad gäller barns rätt till umgänge med för dem viktiga personer och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Tillgången till sociala nätverk kan betyda mycket för ett barns uppväxt. Många engagerade vuxna som engagerar sig i ett barns uppväxt kan skapa trygghet ända in i vuxenlivet. Sociala nätverk grundläggs tidigt och möjligheten att skapa nätverk bygger på att barn har tillgång till, för dem, viktiga personer. Vid separationer, eller andra stora förändringar i familjen, blir frågan om sociala nätverk och kontakter ofta aktualiserade. Det är viktigt att umgängesfrågorna tar hänsyn till barnets perspektiv och att lagstiftningen tryggar barnets rätt till kontakt med personer som är viktiga för barnet.

2006 års vårdnadsreform lyfte fram barnets behov av umgänge med andra personer än föräldrarna. Talan av socialnämnden är möjlig för att rätten ska enligt 6 kap. 15 a § föräldrabalken ska besluta om umgänge mellan barnet och någon annan än en förälder. 2014 års vårdnadsutredning *Se barnet!* (SOU 2017:6) belyste frågan om att det inte har ingått i uppdraget att göra någon djupare kartläggning av hur den bestämmelsen tillämpats. Utredningen menar att det är ovanligt att socialnämnden för talan om ett barns rätt till umgänge med någon annan än en förälder. Talan i domstol kan ibland undvikas genom att den närstående och barnets vårdnadshavare hos familjerätten landar i en samförståndslösning. Möjligheten att använda bestämmelsen verkar ha använts sparsamt, vilket leder till frågan om hur barnens rättigheter har utvecklats över tid.

I undersökningar gjorda av exempelvis Barnombudsmannen kan man notera att umgänget oftast utgår från föräldrarnas önskemål och inte barnens. Barnets vårdnadshavare har också ett ansvar för att barnets behov av umgänge med någon annan som står det särskilt nära så långt möjligt tillgodoses. Många barn har till exempel fler än två föräldrar. Idag har barn ingen juridisk rätt till dessa, utan det saknas skydd för barns rätt

till umgänge med personer som inte är dess vårdnadshavare. En del av barns rätt till umgänge som ofta förbises är barns rätt till sina syskon. Enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) har till exempel föräldrar och vårdnadshavare rätt till umgänge med utgångspunkt i barnets bästa. För syskon finns inte någon motsvarande rätt.

Barnets rätt till respekt för familjelivet är i princip skyddad av Europakonventionen. Minderåriga syskon bör ha rätt till att upprätthålla kontakt med varandra. Lagstiftningen bör ses över så att barns rättigheter stärks vad gäller umgänge med för dem viktiga personer. I och med barnkonventionen borde barnens rättsliga ställning stärkas.

Nina Lundström (L)